

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Saresma, Tuija

Title: DocPoint: sisaruutta vuosikymmenten läpi

Year: 2019

Version: Published version

Copyright: © Saresma & Valtiotieteellinen yhdistys, 2019.

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Saresma, T. (2019, 22.1.2019). DocPoint: sisaruutta vuosikymmenten läpi. Politiikasta. <https://politiikasta.fi/docpoint-sisaruutta-vuosikymmenten-lapi/>

Mikä? Arkisto Juttusarjat Videot Tapahtumat Podcastit Toimitus

Kirjoittajat Poliitikasta kouluissa [Suomi](#)

DOCPOINT: SISARUUTTA VUOSIKYMMENTEN LÄPI

22.1.2019

📅 22.1.2019 👤 POLIITIKASTA 📄 ARTIKKELIT, TUIJA SARESMAN 🗨️ 0

Lukuaika: 5 min.

Yours in Sisterhood

Ohjaus Irene Lusztig (2018)

Yours in Sisterhood -dokumentissa naisten kirjoittamat kirjeet 1970-luvulta saavat kaikupohjaa nykypäivästä.

Elokuva *Yours in Sisterhood* alkaa kohtauksella, jossa nuori valkoihoisen, ruskeatukkainen teinityttö puhuu kameralle aurinkoisella, linnunlaulun täyttämällä omakotitalon pihalla. Taustalla näkyvät autot ja tytön vaatteet ovat selvästi 2010-luvulta. Kuvaan tulee teksti ”Quincy, Massachusetts, 1973”.

Tyttö kertoo tiukasti kameraan katsoen:

”Rakkaat siskot. Olen kolmetoistavuotias ja käyn kahdeksatta luokkaa. Eräänä päivänä bussissa päädyin juttusille mukavan vanhan rouvan kanssa. Hän kysyi, mikä minusta tulee isona. Vastasin: Presidentti. Hänestä se oli todella huvittavaa. Kun hän viimein lopetti nauramisen, hän kysyi, mikä sinusta oikeasti tulee. KLIK. Terveisin lukija Quincysta.”

Lopetettuaankin hän katsoo kohti kameraa intensiivisesti, kuin suoraan katsojaan.

Elokuvan lähes viimeisessä, kauniissa losangelesilaisessa laaksossa kuvatussa kohtauksessa pääsee ääneen rintasyöpää sairastanut nainen, joka on kirjoittanut kirjeensä vuonna 1977. Kirje kertoo koskettavasti syövästä ja poistetun rinnan

Tuija Saresma

FT, dosentti Tuija Saresma on nykykulttuurin tutkija Jyväskylän yliopistossa.

Selaa arkistoa

Arviot
demokratia
Venäjä
populismi
Euroopan unioni
Suomi
Retoriikka
Turvallisuuspolitiikka
Tutkimus
Yhdysvallat
Yliopisto
Maahanmuutto
Tasa-arvo
Terrorismi
Media
Eurooppa
Ukrainan kriisi
ilmastonmuutos
Vaalianalyysit
Ranska

Tulevat tapahtumat

Liberalismista ja vapaudesta -
keskustelutilaisuus

helmikuu 21 | 18:00–20:00

Politiikan tutkimuksen päivät
2019

maaliskuu 14 | 08:00–maaliskuu 15 |
17:00

Näytä kaikki Tapahtumat

Uusimmat podcastit

kohdalle otetusta tatuoinnista. Sen lukee vanha, lempeästi puhuva harmaatukkainen nainen.

Oliivilehdossa seisova, viisautta ja rauhaa säteilevä nainen tuntuu samastuvan kirjeen sanomaan sairastamisesta, ajan merkityksestä, selviämisestä, sisaruuden ja jakamisen tärkeydestä. Nainen näyttää valokuvan, jossa alaston nainen on kuin lentoon lähdössä, vapaana.

Hän lukee lukijakirjeen allekirjoituksen: ”In sisterhood, **Deena Metzger**”. Tämä Metzger on nyt edessämme lukemassa 1970-luvulla kirjoittamaansa kirjettä.

Menneisyys nykyisyydessä

Irene Lusztigin ohjaaman dokumenttielokuvan aloittavan ja päättävän kirjeen väliin mahtuu kymmeniä kohtauksia, joissa nykynaiset eri puolilla Yhdysvaltoja lukevat amerikkalaiseen feministiseen *Ms.*-lehteen 1970-luvulla lähetettyjä mutta ennen julkaisemattomia lukijakirjeitä.

Elokuva rakentuu lukijakirjeiden ja niissä kerrottujen pienten, fragmentaaristen kertomusten ympärille. 1970-luvun aikana lehteen lähetettiin tuhansia lukijakirjeitä, paljon enemmän kuin mitä pystyttiin julkaisemaan. Nyt *Yours in Sisterhood* tuo naisten viestejä menneisyydestä nykykatsojalle.

Yours in Sisterhood tuo naisten viestejä menneisyydestä nykykatsojalle.

Tämä elokuvan alkuvaiheessa annettu informaatio on kehystetty kuvin, joissa kymmenet maahan pystytetyt tähtiliput heiluvat tulessa muistolaattojen yllä. Veteraanien hautausmaan ohi ajavat autot verkkaisesti vasemmalle johdattaen katsojan kääntymään menneeseen, Vietnamin sodan ja feminismin legitimoimisen leimaamaan 1970-lukuun.

Vaikutusvaltainen *Ms.*-lehti

Ms. – kuten elokuvan alussa kerrotaan – on Yhdysvaltain ensimmäinen valtavirran feministinen lehti. Sen ensimmäinen numero julkaistiin alun perin *New York Magazinen* ainutkertaiseksi tarkoitettuna liitteenä vuonna 1971. Lehden blogissa [kuvataan](#), että harva uskoi siitä tulevan sellainen naisten oikeuksien sekä amerikkalaisen journalismin maamerkki, joka se nykypäivänä on.

Blogin mukaan lehti on muovannut nykyfeminismiä. Lehteä perustamassa ollut toimittaja **Letty Cottin Pogrebin** [kuvaa](#) lehden merkitystä: sen tekijät ”käänsivät liikkeen lehdeksi” aikana jolloin feminismistä ei ollut tapana puhua julkisuudessa.

Heinäkuusta 1972 alkaen säännöllisesti ilmestynyt *Ms.*-lehti oli radikaalimpi kuin sitä edeltäneet naistenlehdet. Käsitellyt aiheet poikkesivat totutuista: aviomiehen onnelliseksi tekemisen, lastenkasvatuksen tai kosmetiikan sijaan käsiteltiin aborttia, englannin kielen sukupuolittumista ja kotirouva-instituution ongelmia.

Lehteä [arvosteltiin](#) kätttyisyydestä, häijyydestä ja ärsyttävyydestä aivan kuten feministejä [edelleen](#). Sille ennustettiin nopeaa ja surkeaa loppua.

Ms.-lehti ilmestyy edelleen. Lehden nettisivuilla julkaistaan myös blogeja. Alkuvuonna 2019 blogataan ajankohtaisista aiheista #metoosta **Donald Trumpiin**, demokraattisenaattori **Kamala Harrisin** omaelämäkerrasta *The Handmaid's Taleen*, mustien naisten oikeuksista Intian naisten patriarkatin vastustamiseen.

”Maakuntaudistus ja vahvan valtio... JARI AUTIONIEMI

00:00

00:00

1. ”Maakuntaudistus ja vahvan va...	10:14
2. ”Naispopulistien politiikkaa – 6.9.2...	9:14
3. ”Demokratian hauras sydän – 1.9...	13:31
4. ”Mauno Koiviston kiistanalainen ...	20:42
5. ”Politiikan huonosti käyttäytyvät ...	9:00

Kaikki julkaistut podcastimme löytyvät [omalta sivultaan](#).

Politiikasta kouluissa

Politiikasta kouluissa on Poliitikasta-verkkolehden uusi toimintamuoto, jossa yläkouluille ja lukiolle tarjotaan mahdollisuus saada yhteiskunnan tutkija kylään keskustelemaan oppilaiden toivomista ajankohtaisista aiheista.

Kevään 2019 vierailujen [haku](#) on käynnissä!

 Lue lisää

Yours in Sisterhood kertoo omaa tarinaansa lehden merkityksestä. Yhdessä elokuvan lukijakirjeistä todetaan, että *Ms.* on ainoa lehti, joka pitää naisia älykkäinä olentoina.

Omaehtaiset kertomukset

Elokuvassa kuultujen lukijakirjeiden aiheiden kirjo ja niiden luottamuksellinen sävy todistaa lehden vaikutusvaltaa ja kumouksellisuutta. Nykynaisten lukemissa kirjeissä menneisyydestä käsitellään edelleen ajankohtaisia aiheita: työn sukupuolittumista ja naisten aliarvostusta työelämässä, seksiä, masturbointia ja orgasmia, seksuaalista häirintää ja sukupuolittunutta väkivaltaa, ulkonäkönormeja.

Kirjeiden ääneen lukeminen tuo kokemukset lähelle. Huoltoaseman vieressä haalareissa kuvattu nuori nainen lukee, miten bensa-aseman hoitajana toimivaa naista loukkaa, kun häntä pyydetään toistuvasti ”kutsumaan mies paikalle”.

Kukkakoriste päässään kuvattu varttunut nainen lukee eläytyen, miten kirjeen kirjoittaja päätti lopettaa orgasmin teeskentelyn, ja kertoo samastuvansa tähän täysin.

Mykkä transnainen viittoo tulkin avustuksella filmille neljänkymmenen vuoden takaisen kirjeen, jossa mietitään, miksi lehdessä vaietaan täysin transihmisten suhteista.

Elokuva tasapainottelee henkilökohtaisen ja yleisen välillä.

Elokuva onnistuu välttämään sentimentaalisuuden vieraannuttamisen keinoin. Jokaista lukijaa kuvataan pitkään kirjeen lukemisen jälkeen. Elokuvan alkupuoliskolla kirjeitä lukevat naiset jäävät luettuaan katsomaan kameraa hiljaa. Heistä näkyy, että kuvaamisen jatkuminen saa heidän olonsa epämukavaksi. Samoin käy katsojalle. Hän joutuu miettimään sekä lukijan suhdetta luettuun että omaa suhdettaan kirjeeseen ja sen lukijaan.

Yours in Sisterhood -elokuva tasapainottelee henkilökohtaisen ja yleisen välillä. Yhtäältä yksilöiden yksittäiset kertomukset korostuvat. Enimmäkseen anonyymit kirjeet tulevat lähelle lukijoidensa kautta: he antavat kertomuksille kasvot, joskin hekin jäävät lähes poikkeuksetta nimettömiksi. Toisaalta kameran katse raivaa tilaa lukijoiden kommenteille ja katsojien ajatuksille.

Elokuvan keinoin Lusztig kommentoi nykyistä julkisuuskulttuuria: yksilöllisyyden eetos asettuu sisaruutta ja yhteisöllisyyttä vasten. Jakaminen ja yhteisyys näyttäytyvät individualismia vahvempana.

Henkilökohtainen on poliittista

Henkilökohtaisten kokemusten tarkastelu osana rakenteita on yksi 1960-luvulta alkaneen ja 1970-luvulla voimissaan olleen feminismiin niin kutsutun ensimmäisen aallon keskeisiä ansioita. Henkilökohtaisen politisointi tarkoittaa esimerkiksi parisuhdeväkivallan laajempien kytkösten osoittamista yksilön (itse-)syüllistämisen sijaan.

Yksityisistä lukijakirjeistä ja niiden kertomusten jakamisesta kasvaa vaikuttava verkosto naisten alistamisen kokemuksista.

Henkilökohtaisen poliittisuus on edelleen yksi naisliikkeen kantavia ideoita. Siihen myös tämä elokuva osaltaan nojautuu. Yksityisistä lukijakirjeistä ja niiden

kertomusten jakamisesta kasvaa vaikuttava verkosto naisten alistamisen kokemuksiin.

Kirje on lähtökohtaisesti henkilökohtaista viestintää, minulta sinulle osoitettua. Koska lukijakirjeet on kirjoitettu toiveena tulla julkaistuiksi, niiden ääneen lukeminen elokuvassa ei ole eettisesti ongelmallista.

Kirjeiden teemojen yleisyys korostuu kuvauspaikoissa: koskaan ei olla kenenkään kotona, vaan aina ulkotilassa.

Muutos ja pysyvyys

Elokuvaa voi katsoa feminismien tarinana 1970-luvulta tähän hetkeen saakka. Nykyneiden kertomana tarinat saavat miettimään, mikä on muuttunut näinä kohti viitenä vuosikymmenenä. Mikä taas ei?

Ammatillisesti naisilla on nykyisin helpompaa. Nuori nainen poliisiunivormussaan lukee kirjettä, jossa pikkukaupungissa asuva köyhä yksinhuoltaja otti erottuaan riskin ja maksoi tuhat euroa koulutustuokseen poliisiksi. Valmistuttuaan hän yritti löytää töitä, mutta vastaus oli aina ”ei” vain vaihtelevin perustein. Reilun neljän vuosikymmenen jälkeen kirjeen lukija toimi samassa pikkukaupungissa poliisina.

Silti esimerkiksi rodullistamiseen liittyvät ongelmat eivät ole poistuneet. Mustien naisten kokemana syrjintä näyttää elokuvan perusteella pysyneen samankaltaisina. Musta kirjeen kameralle lukenut aktivisti pohtii, että Black Lives Matter -liike tuntuu useimmiten tarkoittavan ”Black Men’s Lives Matter”, mustien miesten elämällä on väliä.

Nykyneiden kertomana tarinat saavat miettimään, mikä on muuttunut näinä kohti viitenä vuosikymmenenä.

Nuori tyttö kuvaa, miten hämmentävää ja silmiä avaavaa oli lukea kirje ja huomata, että seksuaaliseen ahdisteluun liittyvät asiat eivät ole muuttuneet, saati hävinneet, 40 vuodessa. Vaikka #metoo on muuttanut keskusteluilmastoa sekä Yhdysvalloissa että Suomessa, naiset kohtaavat edelleen seksuaalista häirintää ja väkivaltaa. Esimerkkejä kuullaan elokuvassa lukuisia.

Elokuva kiinnittää katsojan huomion ajan kuluun. Rauhallisilla still-kuvillaan ja naisten intensiivistä kameraan katsomista näyttämällä se pakottaa pysähtymään. *Yours in Sisterhood* antaa yhtä aikaa toivoa ja saa tuntemaan turhautumista siitä, että useat aiheet ovat edelleen liian ajankohtaisia.

Elokuva myös asettaa feministikatsojansa osaksi sukupolvien jatkumoa.

Erojen etiikkaa

Lusztigin elokuva osoittaa ajallisten eroavuuksien lisäksi myös muita eroja. Esimerkiksi Suomessa kysymys ”rodusta” on tullut feministiseen keskusteluun vasta viime vuosina, vaikka Yhdysvalloissa keskustelua käytiin aktiivisesti jo 1970-luvulla. Erityisesti rodullistetut naiset korostavat sekä 1970-luvun kirjeissä että nykylukijoiden pohdintoissa tarvetta huomata feministien ja feminismien moninaisuus.

Niin kutsuttuja ensimmäisen aallon feminismiä on arvosteltu siitä, että siinä kuului lähinnä valkoisten keskiluokkaisten heteronaisten ääni. *Ms.*-lehden lukijakirjeet 1970-luvulta osoittavat, että muitakin ääniä oli – vaikka näitä kirjeitä ei lehdessä julkaistukaan.

Elokuvassa on intersektionaalinen, eroja ja niiden hierakisoivaa vaikutusta korostava vire.

Elokuvassa on intersektionaalinen, eroja ja niiden hierakisoivaa vaikutusta korostava vire. Valkoiset keskiluokkaiset naiset ottavat tilaa, mutta sitä ottavat myös mustat aktivistit, eri yhteiskuntaluokkien jäsenet, eritasoisen koulutuksen saaneet, eri seksuaalisia suuntauksia edustavat ja erilaisilla ruumiillisilla ominaisuuksilla varustetut naiset.

Elokuva päästää hyvin erilaisia kokemuksia omaavien naisten tarinat lähelle. Nimi *Yours in Sisterhood* viittaa kirjeen allekirjoitukseen ("sinun"). Se viittaa myös vertauskuvalliseen sisaruuteen, johon feminismissä on pyritty ja jota on kritisoitu.

Nimivalinta osoittaa, että sisaruus ei ole riidaton päänsilittämistä ja samanlaisuutta. Se on erimielisyyttä, kiistoja ja eroja. Mutta se on myös yhteisiä, jaettuja kokemuksia. Se on vihollisen, patriarkaatin, vastustamista yhdessä. Se on jakamista.

Voi ajatella, että 1970-luvun feministit ovat meille isosiskoja. Heidän kanssaan voi ja ehkä myös pitää olla eri mieltä. Kiistely ja eri mieltä oleminen on aina kuulunut feminismiin ja sen itsekkyyteen ja itsekorjaavuuteen.

Yours in Sisterhood saa arvostamaan menneiden vuosikymmenien feministejä. Saatamme olla heidän kanssaan eri mieltä monesta asiasta, mutta ilman heitä emme ehkä edelleenkään pääsisi puhumaan #metoosta, transihmisten oikeuksista ja sukupuolineutraalista avioliittolaista. Intersektionaalista feminismiä ei olisi ilman heitä, edelläkävijöitä.

Vaiennetut tarinat esiin

Epäilyni siitä, että kaupallisen *Ms.*-lehden lukijakirjeiden pohjalta tehty elokuva riistäisi menneiden vuosikymmenten naisten henkilökohtaisia kokemuksia tai pönkittäisi markkinavoimia, hälvenevät lopullisesti viimeistään elokuvan lopussa.

Vihoviimeiseen kirjeen lukemista edeltää elokuvassa puhelimen hälytysääni. Kamera näyttää ulkopuolelta vahvasti aidatun tiiliparakin, jota ympäröi piikkilanka. Kasvottomaksi jäävä nainen vastaa puhelimeen ja alkaa lukea kirjettä vuodelta 1977.

Kirjoittaja kertoo vapautuvansa Indianan naisvankilasta viikon kuluttua. Hän vetoaa *Ms.*-lehden lukijoihin vapautuvien vankien sopeuttamiseksi yhteiskuntaan ja kertoo vankilan epäinhimillisistä oloista.

Kirjeen lukemisen ja sitä seuraavan pitkän hiljaisuuden jälkeen lukija, Indianan naisvankilan vanki itsekin, kertoo, että olot eivät ole 1970-luvun olosuhteista juuri parantuneet. Vangit halutaan murtaa, hiljentää. Lukija suree sitä, että 1970-luvun vangin kirjettä ei julkaistu lehdessä. Samalla hän iloitsee siitä, että se saa julkisuutta nyt.

Elokuvan merkitys hiljennettyjen äänien esille tuomisessa tuntuu entistä suuremmalta.

DocPoint-dokumenttielokuvafestivaali järjestetään Helsingissä 28.1.–3.2.2019.

Tuija Saresma on yliopistotutkija Jyväskylän yliopiston musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitoksen Nykykulttuurin tutkimuskeskuksessa. Hän on opettanut nais- ja sukupuolentutkimusta 1990-, 2000- ja 2010-luvuilla.

Lisää aiheesta

Kenen kasvot seteleissä? Historia ja politiikka ko...

Juutinen & Kähkönen: Joko kiekkokaukalon laida...

Arvio: Urho ja Paavo Keminmaassa

Pariisi, Trump ja talanoa – globaalin ilmastonmuut...

Jaa tämä:

ARVIOT, DOCPPOINT, FEMINISMI, SUKUPOLVI, YHDYSVALLAT

Leave a comment

Your email address will not be published.

Comment

Name *

Email *

Website

Ilmoita sähköpostilla tulevista kommentteista.

Ilmoita sähköpostilla uusista postauksista.

Lähetä kommentti

Seuraa meitä Facebookissa

Seuraa meitä Twitterissä

Meistä

[Etusivu](#)
[Mikä?](#)
[Arkisto](#)
[Videot](#)
[Tapahtumat](#)
[Podcastit](#)
[Toimitus](#)
[Kirjoittajat](#)

Seuraa meitä

Poliitikasta
5,647 likes

Like Page

Send Message

2 friends like this

Twiiitit

käyttäjältä [@Poliitikasta_fi](#)**Poliitikasta**

@Poliitikasta_fi

#DocPoint-tarjontaan kuuluu Yours in Sisterhood,, jossa yhdysvaltalaisien naisten 70-luvulla kirjoittamat kirjeet saavat kaukupohjaa nykypäivästä. [@DocPointHKI](#) [politiikasta.fi/docpoint-sisar...](#)

DocPoint: Sisaruutta vuosik...Yours in Sisterhood -dokument...
politiikasta.fi

1 h

Poliitikasta uudelleentwiittasi

[Upota](#)[Näytä Twitterissä](#)

@ Poliitikasta.fi ISSN 2323-7090